

ราชาศัพท์ที่ควรทราบ

พระราชดำรัส พระราชกระแส พระบรมราชโองการ พระบรมราโชวาท พระราชปฏิสันถารและพระราชปุจฉา

คำดังกล่าวข้างต้น เป็นคำราชาศัพท์ที่ใช้สำหรับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในความหมายที่แตกต่างกัน คือ

พระราชดำรัส, พระราชกระแส	หมายถึง	คำพูด
พระบรมราชโองการ	หมายถึง	คำสั่ง
พระบรมราโชวาท	หมายถึง	คำสอน
พระราชปฏิสันถาร	หมายถึง	คำทักทาย, การทักทาย
พระราชปุจฉา	หมายถึง	คำถาม

หากจะกล่าวถึง "คำพูด" "คำสั่ง" "คำสอน" และ "คำทักทาย" และ "คำถาม" ของพระบรมวงศานุวงศ์ และเจ้านายทั่วไป มีราชาศัพท์ใช้ต่างกันออกไปตามพระอิสริยยศ หรือตามสภาวะการณ์และสถานที่ ดังนี้

คำสามัญ	คำราชาศัพท์	ใช้สำหรับ
คำพูด	พระราชดำรัส, พระราชกระแส กระแสพระราชดำรัส พระดำรัส	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชวงศ์
พูด	รับสั่ง, ตรัส	พระราชวงศ์

คำสามัญ	คำราชาศัพท์	ใช้สำหรับ
คำสั่ง	<p>พระบรมราชโองการ</p> <p>พระราชโองการ</p> <p>พระราชเสาวนีย์</p> <p>พระราชบัญชา หรือพระราชดำรัสสั่ง</p> <p>พระดำรัสสั่ง รับสั่ง</p>	<p>พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (พระมหากษัตริย์ที่ทรงรับพระบรมราชาภิเษกแล้ว)</p> <p>พระมหากษัตริย์ที่ยังมิได้ทรงรับพระบรมราชาภิเษก หรือพระมหากษัตริย์ทั่วไป</p> <p>สมเด็จพระนางเจ้า ฯ</p> <p>พระบรมราชินีนาถ</p> <p>สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ</p> <p>สยามมกุฎราชกุมาร</p> <p>สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ</p> <p>สยามบรมราชกุมารี</p> <p>พระราชวงศ์ชั้นเจ้าฟ้า, พระองค์เจ้า หม่อมเจ้า</p>
คำสอน	<p>พระบรมราชาโวาท</p> <p>พระราโวาท</p> <p>พระโอวาท</p>	<p>พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (พระมหากษัตริย์ที่ทรงรับพระบรมราชาภิเษกแล้ว)</p> <p>พระมหากษัตริย์ที่ยังมิได้รับพระบรมราชาภิเษก</p> <p>สมเด็จพระนางเจ้า ฯ</p> <p>พระบรมราชินีนาถ</p> <p>สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ</p> <p>สยามมกุฎราชกุมาร</p> <p>สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ</p> <p>สยามมกุฎราชกุมารี</p> <p>พระราชวงศ์ชั้นเจ้าฟ้า, พระองค์เจ้า</p>

คำสามัญ	คำราชาศัพท์	ใช้สำหรับ
คำทักทาย การทักทาย	พระราชปฏิสันถาร	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงทักทายเป็นทางการ เช่น กับพระราชอาคันตุกะ หรือแขกเมือง
ทักทาย	ทรงทักทาย, ตรัสทักทาย	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวหรือ พระราชวงศ์ ทรงทักทายอย่างไม่เป็นทางการ กับบุคคลทั่วไป
คำถาม	พระราชปุจฉา พระปุจฉา	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามมกุฎราชกุมารี พระราชวงศ์ชั้นเจ้าฟ้า, พระองค์เจ้า
ถาม	ทรงถาม, ตรัสถาม	พระมหากษัตริย์, พระราชวงศ์

ทูลเกล้า ฯ ถวาย และน้อมเกล้า ฯ ถวาย

ต่างเป็นคำราชาศัพท์ที่แปลว่า “ให้” คือ ถวายสิ่งของแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมารและสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามมกุฎราชกุมารี แต่คำทั้งสองมีที่ใช้ในโอกาสต่างกัน ตามลักษณะสิ่งของที่น่าขึ้นถวาย โดย “ทูลเกล้า ฯ ถวาย” ใช้เมื่อสิ่งของนั้นเป็นของที่มีขนาดเล็ก ไม่ใหญ่ สามารถยกได้ เช่น เอกสาร หนังสือ ส่วน “น้อมเกล้า ฯ ถวาย” ใช้ต่อเมื่อสิ่งของนั้นมีขนาดใหญ่ ไม่สามารถยกได้ เช่น รถยนต์ อาคาร เป็นต้น หากจะกราบบังคมทูล ว่าจะ “ขอให้” คือ ขอถวายสิ่งของ ให้กล่าวว่า “ขอพระราชทานทูลเกล้า ฯ ถวาย” หรือ “ขอพระราชทานน้อมเกล้า ฯ ถวาย” แล้วแต่กรณี ส่วนเจ้านายทั่วไปใช้คำว่า “ถวาย”

อนึ่ง กรณีเป็นการ “ให้” สิ่งที่เป็นนามธรรม เช่น ชีวิต ความเห็น ให้ใช้คำว่า “ถวาย” แทน คำว่า “ทูลเกล้า ฯ ถวาย” หรือ “น้อมเกล้า ฯ ถวาย” เช่นกล่าวว่า “พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระปรีชาสามารถล้ำเลิศในด้านการอักษรศาสตร์ อาณาประชาราษฎร์จึงพร้อมใจกันถวายพระราชสมัญญาว่า ‘สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า’ กษัตริย์จอมปราชญ์ไทย”

คำสามัญ	คำราชาศัพท์	ใช้สำหรับ
การถวายสิ่งของใหญ่	น้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมถวาย	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ
การถวายสิ่งของเล็ก	ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย	สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามมกุฎราชกุมารี
	ขอพระราชทานถวาย	สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอเจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดาสิริโสภาพัฒนาวดี สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

คำสามัญ	คำราชาศัพท์	ใช้สำหรับ
การถวายสิ่งของใหญ่ และเล็ก	ขอประทานถวาย	พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้า สุทธวงษ์วิจิตร พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุไร รัตนศิริมาน พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสุขุมาภินันท์ พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิมลฉัตร
	ถวาย	หม่อมเจ้า
	ขอประทานถวาย	สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก